

Περπατώ στον διάδρομο του σχολείου στολισμένο με τα πορτρέτα των ηρώων της Επανάστασης. Κοιτάζω τις μορφές στα μάτια και σκέφτομαι... Πρόσωπα σκυθρωπά. 200 χρόνια μετά. Τι να ήταν αυτοί οι άνθρωποι που έδωσαν ό,τι είχαν και δεν είχαν για αυτόν τον λαό, για αυτή την πατρίδα. Που πάλεψαν με τόσο πάθος τόσο σφρίγος, και αυταπάρηση. Έγιναν όλοι ίσοι διότι δεν είχαν άλλο αγαθό παρά τον αγώνα τους για Ελευθερία.

Και ξαφνικά, όλοι οι θόρυβοι της καθημερινότητας εξαφανίζονται ως δια μαγείας. Οι τοίχοι υψώνονται και μοιάζουν να θέλουν να αφηγηθούν. Εδώ υπάρχει μια παράξενη γαλήνη που τρομάζει. Το μόνο πράγμα που μπορώ να ακούσω είναι οι ανεπαίσθητοι ψίθυροι των επαναστατημένων, τα σχέδιά για τις επιθέσεις τους, αλλά ακόμα και τα κρυφά παράπονα της Μαντώ... Μυρίζω καπνό που σιγοκαίει απ' το τσιμπούκι του Αλή Πασά, το κάρβουνο που καίγεται και το χώμα το βρεγμένο από τη βροχή που μόλις έχει πέσει. Ακούω τις πατημασιές των αλόγων και τουφέκια.

Και τότε τον βλέπω. Σαν σκιά προβάλει μπροστά μου μέσα από τους πυκνούς καπνούς. Είναι αρματωμένος πάνω σ' ένα μαύρο άλογο και σιγοψιθυρίζει τον Θούριο. Φοράει μια μαύρη περικεφαλαία που από μέσα γλιστρά μια γκριζα χαίτη. Βγάζει την περικεφαλαία και τον αναγνώρισα... ήταν ο Γέρος του Μοριά! Ακούω την βροντερή φωνή του «Ορμήστε» φώναξε. Και άλογα, στρατιώτες, Έλληνες, φιλέλληνες τον υπάκουσαν. Τότε τον βλέπω να μου γνέφει... Από δέος υποκλίνομαι σε αυτόν τον ιερό βράχο της επανάστασης. Τότε τον ακούω να μου λέει «Είσαι Έλληνας τι προσκυνάς. Σήκω απάνω! Εμείς και στους Θεούς όρθιοι μιλάμε...».

Με χαιρετάει με τα μελαγχολικά μαύρα μάτια του και χάνεται στην μάχη.

Πυροβολισμοί αίμα, φωνές, κραυγές, κλαγγές αλόγων. Κι όσο χανόμουν στο χάος του πολέμου ακούω μια γυναικεία φωνή. Βλέπω μια αρχοντική, ψηλή γυναίκα με λευκό δέρμα, μαύρα μαζεμένα μαλλιά. «La bella Greca» (η όμορφη Ελληνίδα) την φωνάζουν. Και ξέρω ότι είναι η Μαντώ Μαυρογένους. Η ομορφιά όμως ξεχνιέται όταν δεν συνοδεύεται από μια φλογερή προσωπικότητα. Και η Μαντώ τα έχει όλα. Είναι αποφασιστική και δεν ζητά ποτέ τίποτα. Θα διεκδικούσε όμως τα πάντα μέχρι τέλους. Η Μαντώ είχε μπροστά της έναν ολόκληρο στρατό να διαφεντεύει. Είναι λαλίστατη. Το βλέμμα χιλιάδων ανδρών ήταν πάνω της. Και τους μαγνήτιζε χωρίς να είναι δεσποτική..

Τότε σταματάει να μιλάει. Το βλέμμα της καρφώνεται σε έναν άνδρα που στέκεται παραδίπλα. Με ένα γλυκόπικρο χαμόγελο την ακούω να ψιθυρίζει «Ήσουν γενναίος στον πόλεμο Υψηλάντη μα δειλός στην αγάπη». Τότε χάθηκε από μπροστά μου. Σαν ένα όνειρο που πράγματι υπήρξε...

Προχωρώ μες τα απομεινάρια της μάχης γεμάτη περιέργεια να δω ποιος ήταν αυτός ο άνδρας ...

Τότε αντίκρισα τον πιο όμορφο άσχημο άνδρα που έχω δει ποτέ. Ήταν ο πρίγκιπας Υψηλάντης. Μικρόσωμος, ντυμένος με βασιλικά ρούχα ένα κόκκινο κουστούμι με χρυσά κουμπιά. Ματιά θλιμμένη και ταπεινή κι ένα ξανθό μουστάκι που στο τέλος άσπριζε σαν απ' τις κακουχίες της ζωής. Ο πρίγκιπας είχε απαρνηθεί τα μετάξια για να πολεμήσει για τον λαό του. Έμοιαζε εύθραυστος. Με κοίταξε, σήκωσε το

τρεμάμενο χέρι του και χάθηκε. Αποχαιρέτησα τότε κι εγώ τον ατελέσφορο έρωτα Μαυρογένους – Υψηλάντη, που γεννήθηκε από την δίψα και των δύο για ελευθερία.

Ακούω τότε μπουμπουνητά, ο ουρανός σκοτεινιάζει, γκριζα σύννεφα απλώνονται και αρχίζει να ρίχνει δυνατή βροχή. Ένα παράξενο ένστικτο με οδηγεί χωρίς να ξέρω που και πώς πηγαίνω. Μυρίζω στον αγέρα την αλμύρα. Το ένστικτο της Ελληνοπούλας με είχε οδηγήσει εκεί. Ήμουν κοντά στη θάλασσα. Τα κύματα σκάνε σχεδόν στο πρόσωπό μου και ακούω τη φουσκοθαλασσιά ανάκατη με τις κανονιές και τα αστροπελέκια. Μέσα από τα μπουρλότα και τις φωνές Ελλήνων ξεπροβάλει μπροστά μου ο θαλασσινός. Η μορφή του Κανάρη μέσα από τα κύματα. Ένα επιβλητικό παλικάρι, ξυπόλυτος με ένα άσπρο πουκάμισο που φούσκωνε απ' τον αγέρα και ένα κόκκινο μαντίλι ν' ανεμίζει στο λαιμό του. Τα πόδια του σέρνονται απ' τον δυνατό βοριά μέχρι κι αυτόν τον συνέπαιρνε... Σάλταρε σε εκείνο το θεόρατο καράβι και χάθηκε από μπροστά μου. Εγώ έμεινα στην πλώρη του πλοίου εκστασιασμένη... Μα απ' την ώρα που τον έχασα απ' τα μάτια μου όλα είχαν σωπάσει. Δεν άκουγα ούτε αγέρα, ούτε θάλασσα ούτε προσταγές... Όσπου ακούω μια έκρηξη. Γυρίζοντας τη ματιά μου, βλέπω την Τουρκική ναυαρχίδα να καίγεται. Οι Οθωμανοί έπεφταν στην θάλασσα και χανόταν... Κι ο Κανάρης πάνω σε ένα ψαροκάικο να φωνάζει παθιασμένα «Απόψε Κωνσταντή θα πεθάνεις για την Ελλάδα»..

Έτσι χάθηκε στην ομίχλη...

Και τότε τα κύματα της φαντασίας με οδηγούν στα άγρια απότομα με αιχμηρές κορυφές όρη του Σουλίου. Τότε τις βλέπω. Σκιές, αδύναμες, άοπλες έναντι της ζωής με σταυρωμένα τα λεπτά χέρια τους και μια-μια, αποχαιρετούσε την ζωή... με ένα βήμα σαν σε χορό... Ενέδιδαν στον θάνατο για να μην πέσουν στα χέρια του Πασά. Επέλεξαν την Ελευθερία έστω και αν αυτή σήμαινε την άρνηση της Ζωής.

Συνεχίζω να περπατώ και αντικρίζω έναν άνδρα να πασχίζει να κάνει ένα βήμα και να πέφτει στο έδαφος... αφήνοντας έναν απελπιστικό γδούπο. Προσπάθησα να δω το πρόσωπό του για να τον βοηθήσω όμως δεν μπόρεσα... Σαν σκιά χανόταν στην ομίχλη. Δεν είδα την μορφή αυτού του ιερού λιονταριού. Ήταν ένας επαναστάτης που είχε χαθεί στον χρόνο και προσπαθούσε να μας θυμίσει την ύπαρξή του... Όμως ο ανελέητος χρόνος τον είχε καταπιεί... Τον αποχαιρέτησα ζητώντας του συγγνώμη που δεν ήξερα ούτε τ' όνομά του.

Κάρβουνο, μπαρούτι, θάλασσες, τουφέκια, επαναστάτες κι επαναστάσεις, κραυγές και όρκοι, ξαφνικά όλα έχουν γίνει άφαντα... Έψαχνα να βρω κάτι που να μου θυμίσει αυτήν την εποχή. Πού ήταν αυτά τα ιερά τέρατα... Δεν έζησα μαζί τους με την φαντασία μου μονάχα. Αλλά έζησα στ' αλήθεια. Γεννήθηκα στις ίδιες θάλασσες, βλέπω τα ίδια βουνά, τον ίδιο ήλιο που έβλεπαν κι εκείνοι, μιλώ την γλώσσα που μιλούσαν κι εκείνοι απaráλλαχτη. Ζω στον τόπο που μεγαλούργησαν και νιώθω ευλογία γι αυτό...

Στις μέρες μας όσο κι αν έχουν γκρεμιστεί βασιλεία, έχουν εκθρονιστεί βασιλείς και έχουν απομυθοποιηθεί είδωλα, οι ήρωες της επανάστασης έχουν μείνει αδιαφιλονίκητοι αποτελώντας ένα ιερατείο για εμάς τους Έλληνες. Συνεχίζουν να

μας εμπνέουν και να μας καθοδηγούν. Το αγωνιστικό τους πνεύμα, η πίστη και η αφοσίωσή τους σε αυτά που αγάπησαν έχει περάσει στις φλέβες μας και πρέπει 200 χρόνια μετά ως Έλληνες να εξασφαλίσουμε την διαίωνισή της ιστορίας τους, της ιστορίας μας.